

De eerste snoekbaars is gearriveerd

Het Praktijkcentrum Aquacultuur van het POVLT (België) is gestart

Door Stefan Teerlinck, PIVAL vzw

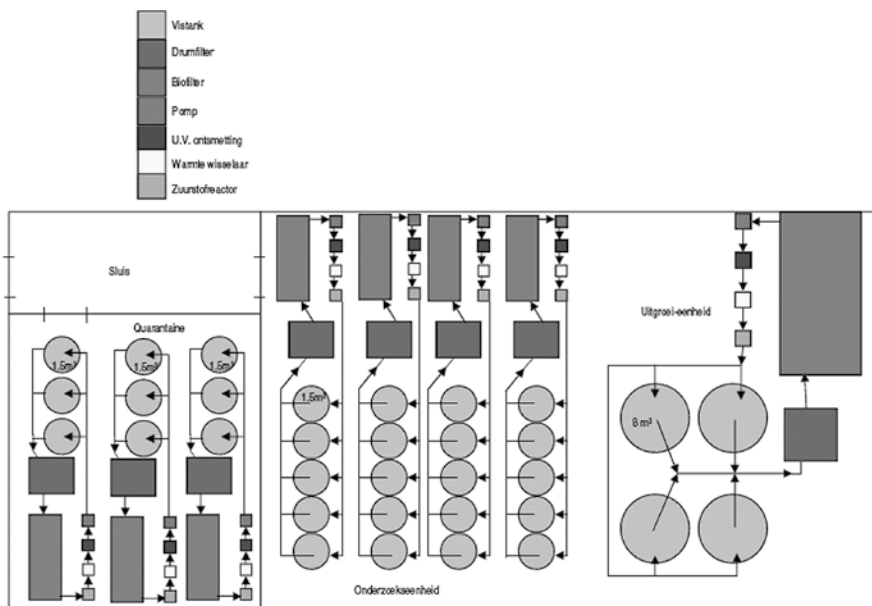
Internationaal beweegt er heel wat rond aquacultuur. We moeten een duurzame oplossing vinden voor de stijgende consumptie van vis enerzijds en de dalende aanvoer van vis uit de natuurlijke wateren anderzijds. In België zagen we onze vissersvloot krimpen van 457 schepen in 1950 naar minder dan 100 vandaag. Tegenwoordig komt ongeveer 50 % van de visconsumptie uit aquacultuur, 40 jaar geleden was dit slechts 5 %. Vis telen kan een stuk van de oplossing zijn. Uiteraard moet deze teelt duurzaam gebeuren, niet alleen op ecologisch en sociaal vlak, maar ook op economisch vlak. Ook voormalig eurocommissaris Joe Borg maakte in zijn speech van 23 juni 2009 duidelijk dat er geïnvesteerd moet worden in de ontwikkeling van aquacultuur.

Of aquacultuur in Vlaanderen kansen heeft, is op vandaag nog niet helemaal uitgeklaard. De toegang tot zout water is niet zo groot en de kust kent reeds vele gebruikers. Ook zoetwater van hoge kwaliteit is in belangrijke delen van West-Vlaanderen schaars. De open ruimte is beperkt en ons klimaat is wisselvallig. Ons aanvoelen is dan ook dat aquacultuur in Vlaanderen kansrijk kan zijn als intensieve teelt in gesloten recirculatiesystemen. Dit betekent een minimum aan energie- en waterverbruik, een volledig gecontroleerd kweekmilieu, geen interferentie met het natuurlijk milieu en maximale opbrengsten per volume water. Zoals we weten uit andere sectoren gaat intensieve teelt gepaard met grote investeringen, nood aan specifieke kennis en bijzondere aandacht voor duurzaamheid. Naar aanleiding van deze evoluties bouwt het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT) te Rumbeke-Beitem aan een prak-

tijkcentrum aquacultuur. Ondergetekende is sinds februari 2008 bij POVLT in dienst voor de coördinatie van de bouwwerken. Gelijktijdig geeft hij voorlichting aan mensen met vragen rond aquacultuur. Het is mogelijk het centrum te bezoeken, zowel in groep als individueel. U kunt er van dichtbij de techniek van gesloten recirculatiesystemen bekijken en vanaf 15 april 2010 zijn - met de komst van de snoekbaars - de eerste kweeksystemen in het centrum ook effectief operationeel.

Het praktijkcentrum zelf

Het Praktijkcentrum Aquacultuur is ondergebracht in een gedeelte van een oude varkensselectiemesterij. Het gebouw werd grondig gerenoveerd en heringedeeld. De quarantaine (120 m²) en de onderzoeks- en uitgroeiruimte (330 m²) vormen de kern van het praktijkcentrum: bij aankomst verblijven de vissen eerst in de quarantaine ruimte; nadat ze gezond verklaard zijn, zetten ze

hun verblijf verder in de onderzoeks- en uitgroeiruimte.

Het kweekstelsel waarin de vissen zwemmen is een gesloten recirculatiesysteem. In zo'n recirculatiesysteem wordt het water van de visbassins in een lus continue over een filter geleid; daar wordt het ontdaan van alle zwevend vuil en de opgeloste afvalstoffen (ammonium en ammoniak). Door deze zuiverende werking blijft het water langer van goede kwaliteit voor de vis met een laag waterverbruik als gevolg.

Bijzonder aan dit praktijkcentrum in vergelijking met een klassieke viskwekerij is dat het niet over één of twee grote recirculatiesystemen beschikt maar over maar liefst 8 kleinere, volledig van elkaar gescheiden, recirculatie-eenheden. Dit laat ons toe het kweekmilieu van verschillende partijen vis in het onderzoek strikt gescheiden te houden. Er zijn 3 recirculatie-eenheden in de quarantaine, 4 voor onderzoek en 1 groter voor de uitgroei tot hogere gewichtsklassen.

De infrastructuur werd gerealiseerd in

Figuur 1. Schematisch overzicht van sluis, quarantaine, onderzoeks- en uitgroeiruimte.

het kader van een FIOV- en EVF- project, gefinancierd door de provincie West-Vlaanderen, de Vlaamse Overheid en de Europese Unie.

De snoekbaars

Het praktijkcentrum zal zich de eerste jaren voornamelijk toelagen op snoekbaars (*Sander lucioperca*). Snoekbaars staat gekend als een van de lekkerste, zo niet de lekkerste, zoetwatervis die in onze wateren te vangen is. Hij wordt dan ook dikwijls meegenomen door de visser om thuis te bereiden. Ook verscheidene restaurants kennen de vis en hebben hem stevast op de menukaart staan. Snoekbaars kan een toekomst hebben als lokaal aquacultuurproduct voor de Vlaamse en bij uitbreiding West-Europese markt. Snoekbaars profi-

Onder het toezien oog van de media deden de eerste snoekbaarzen op 15 april hun intrede in het Praktijkcentrum in Rumbeke-Beitem (België). Foto's gemaakt door C. Bucket, POVLT.

leert zich hierbij als een nicheproduct met hoge toegevoegde waarde.

De snoekbaars wordt in wetenschappelijke instellingen gereproduceerd en opgekweekt. De afgelopen jaren startten ook een beperkt aantal kwekers met de teelt. De rendabiliteit kan nog in belangrijke mate geoptimaliseerd worden door de teelt teeltechnisch op punt te zetten. Hier situeert zich de opdracht van het Praktijkcentrum Aquacultuur.

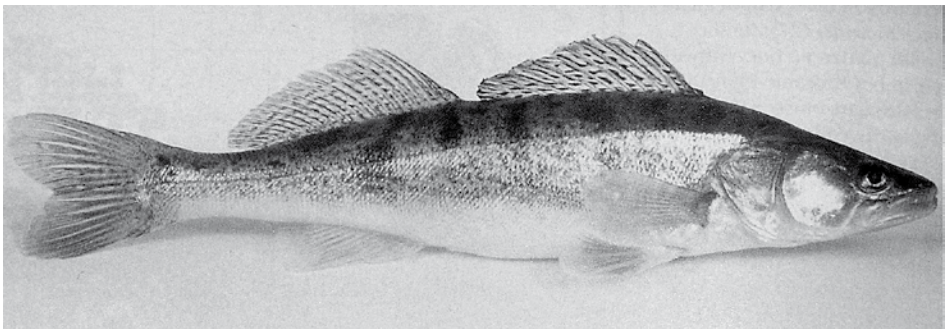
AquaVlan

Met de aankomst van de snoekbaars gaat ook het praktijkgericht onderzoek naar voeding, waterparameters en de rendabiliteit in de snoekbaarsproductie van start. Dit wordt uitgevoerd binnen het Interreg IVa project AQUA-VLAN (zie Aquacultuur 2010, nr 2). In dit project werken we samen met de Universiteit van Gent, Katholieke Universiteit Leuven, Katholieke Hogeschool St.-Lieven te Sint-Niklaas en het Proefcentrum voor de Groententeelt te Kruishoutem (PCG) aan Vlaamse zijde en IMARES (Wageningen Universiteit) aan Nederlandse

zijde. Het project richt zich niet uitsluitend op snoekbaars: kwabaal, gestreepte baars, omegabaars en jellowtail kingfish zijn eveneens onderwerp van onderzoek. Er is bovendien niet alleen aandacht voor de vissoorten, maar ook voor de teeltsystemen waarbij men bv. werkt aan een optimale integratie van visteelt en glastuinbouw.

Op 15 april 2010 werden een 700 tal jonge snoekbaarsjes met een speciale transportbak van Horst, Nederland, naar Roeselare getransporteerd (250 km). Hier werden ze in de quarantaine van het Praktijkcentrum Aquacultuur ondergebracht. Bij aankomst van de vissen op 15 april is een persconferentie met gedeputeerde Bart Naeyaert gehouden waarna de vissen te water werden gelaten. Inmiddels zijn de snoekbaarsen gegroeid tot gemiddeld 35 gr.

Indien u zich verder wilt informeren over dit gebeuren, of aquacultuur algemeen, kunt u contact opnemen met Stefan Teerlinck (Tel. 051 27 33 89 of stefan.teerlinck@west-vlaanderen.be).

Snoekbaars. Foto: Sportvisserij Nederland